

# Tulundusühistu finantsjuhtimine

- Enre Oru
- Baker Tilly Baltics OÜ  
partner, vandeaudiitor



Euroopa Maaelu Arengu  
Põllumajandusfond:  
Euroopa investeeringud  
maapiirkondadesse

# Erinevad ettevõtlusvormid

- Äriseadustiku kohaselt on äriühingud:  
täisühing, usaldusühing, osaühing,  
tulundusühistu

füüsilisest isikust ettevõtja

- Tulundusühituseadus



Euroopa Maaelu Arengu  
Põllumajandusfond:  
Euroopa investeeringud  
maapiirkondadesse

aktsiaselts ja

# Tulundusühistuseadus



Euroopa Maaelu Arengu  
Põllumajandusfond:  
Euroopa investeeringud  
maapiirkondadesse

- (1) Tulundusühistu (edaspidi *ühistu*) on äriühing, mille eesmärgiks on toetada ja soodustada oma liikmete majanduslikke huve läbi ühise majandustegevuse, milles liikmed osalevad:
  - 1) tarbijate või muude hüvede kasutajatena;
  - 2) hankijatena;
  - 3) tööpanuse kaudu;
  - 4) teenuste kasutamise kaudu;
  - 5) mõnel muul sarnasel viisil.

# International co-operative Alliance (ICA)



Euroopa Maaelu Arengu  
Põllumajandusfond:  
Euroopa investeeringud  
maapiirkondadesse

- Ühistuline ühendus on vabatahtlikkuse alusel moodustatud iseseisev ühendus, mis on loodud selleks, et rahuldada ühistu liikmete majanduslikke, sotsiaalseid või kultuurilisi vajadusi ning soove nende ühises omanduses oleva ja demokraatlikult juhitava ettevõtte kaudu. Selline on ühistulise ühenduse ametlik definitsioon, mis on vastu võetud Rahvusvahelise Ühistegevusliidu
- (ICA – International co-operative Alliance) poolt.

# Tegevuse printsiibid



Euroopa Maaelu Arengu  
Põllumajandusfond:  
Euroopa investeringud  
maapiirkondadesse

- Rahvusvaheline Ühistegevusliit on sõnastanud ühistute tegevuse seitse printsiipi:
  - 1) ühistu on **vabatahtlikkuse** alusel moodustatud organisatsioon, kuhu võivad kuuluda kõik isikud, kes saavad kasutada ühistu teenuseid ja on valmis kandma liikmeksoleku vastutust;
  - 2) ühistu on **demokraatlik** organisatsioon, mida juhivad selle liikmed, kes osalevad aktiivselt eesmärkide püstitamisel ja otsuste vastuvõtmisel;
  - 3) liikmed **annavad oma õiglase panuse** ühistu kapitali ja teostavad selle üle demokraatlikku kontrolli;
  - 4) ühistud on **iseseisvad** omaabi-organisatsioonid, mida juhivad nende liikmed;
  - 5) ühistud **pakuvad haridust ja koolitust** oma liikmetele ning teavitavad üldsust ühistegevuse olemusest ja eelistest;
  - 6) ühistud **teevad koostööd** teiste ühistuliste ühendustega kohalikul, rahvuslikul, regionaalsel ja rahvusvahelisel tasandil;
  - 7) ühistud tegutsevad oma kogukonna **jätksuutliku** arengu nimel.

# Tulundusühistu alustamine



Euroopa Maaelu Arengu  
Põllumajandusfond:  
Euroopa investeeringud  
maapiirkondadesse

- vähemalt 2 asutajat
- ühistu ärinimi, asukoht ja aadress
- ühistu eesmärk
- osakapitali kavandatav suurus (min 2500€)
- põhikiri
- juhtorgani liikmed
- audiitori ja revidendi andmed
- prokuristi nimi kui asjakohane

# Põhikiri



Euroopa Maaelu Arengu  
Põllumajandusfond:  
Euroopa investeeringud  
maapiirkondadesse

- (1) Ühistu põhikirjas märgitakse:
- 1) ühistu ärinimi ja asukoht;
- 2) ühistu eesmärk;
- 3) osamaksu suurus ja tasumise kord;
- 4) summa, mille liige võib ühistule tasuda lisaks osamaksule, või selle suuruse määramise kord;
- 5) liikmetele lisakohustuste määramise kord;
- 6) kui osamaksu või muu sissemaksu võib tasuda mitterahalise sissemaksena – mitterahalise sissemaksu hindamise kord;
- 7) üldkoosoleku kokkukutsumise kord ja tähtaeg;
- 8) juhatuse liikmete arv, nõukogu olemasolu korral ka selle liikmete arv, mis võib olla väljendatud kindla suurusena või alam- ja ülemmäärana;
- 9) ühistu kontrollorganid, nende pädevus ja volituste tähtaeg;
- 10) ühistu majandusaasta algus ja lõpp;
- 11) kahjumi katmise kord;
- 12) vara jaotamise kord ühistu lõpetamisel;
- 13) muud seadusega sätestatud kohustuslikud tingimused.

# Ühistu liikmed



Euroopa Maaelu Arengu  
Põllumajandusfond:  
Euroopa investeeringud  
maapiirkondadesse

- füüsilised kui juriidilised isikud
- kirjalik avaldus
- tingimused ja kohustused fikseeritakse põhikirjas
- §14 (1) Liikmeks vastuvõtmisest võib keelduda mõjuvatel põhjustel, milleks on eelkõige järgmised asjaolud:
  - 1) isik ei vasta ühistu põhikirjaga sätestatud nõuetele;
  - 2) ühistu ei suuda tagada ega soodustada olemasolevast suurema arvu liikmete majanduslikke huve;
  - 3) isik ei tasu osamaksu, kui selle tasumine on liikmeks saamise eelduseks;
  - 4) isik on varem sellest ühistust välja arvatud põhikirja või seadusega sätestatud nõuete järgimata jätmise tõttu.
- juhatuse või põhikirjas sätestatud organi otsus



# Liikmete õigused



Euroopa Maaelu Arengu  
Põllumajandusfond:  
Euroopa investeeringud  
maapiirkondadesse

- **§ 25. Liikmete võrdsus**  
Ühistu liikmeid tuleb võrdsetel asjaoludel kohelda võrdselt.
- **§ 27. Õigus tutvuda majandusaasta aruandega**
- (1) Vähemalt kümme päeva enne majandusaasta aruande kinnitamist otsustava üldkoosoleku toimumist esitab juhatus majandusaasta aruande ühistu asukohas liikmetele tutvumiseks.
- (2) Igal ühistu liikmel on õigus saada ühistu arvel majandusaasta aruande ära kirja, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud teisiti.
- **§ 28. Liikme õigus teabele**
- (1) Ühistu liikmel on õigus saada juhatuselt üldkoosolekul teavet ühistu tegevuse kohta.

# Kasumi jagamine



Euroopa Maaelu Arengu  
Põllumajandusfond:  
Euroopa investeeringud  
maapiirkondadesse

- § 29. Kasumi jaotamine
- (1) Ühistu puhaskasum kantakse ühistu liikmete vahel jagamisele mittekuuluvatesse reservidesse.
- (2) **Põhikirjaga võib ette näha**, et ühistu liikmetele tehakse väljamaksed puhaskasumist või eelmise

majandusaasta kasumist, millest on maha arvatud eelmiste aastate katmata kahjum (edaspidi **dividend**).

Dividende võib maksta üksnes **kinnitatud** majandusaasta aruande alusel. Kui ühistu koostab konsolideerimisgrupi majandusaasta aruande, otsustatakse kasumi jaotamine konsolideerimisgrupi **konsolideeritud** aruannete alusel.

# Dividendi suurus



Euroopa Maaelu Arengu  
Põllumajandusfond:  
Euroopa investeeringud  
maapiirkondadesse

- **§ 30. Dividendi suurus ja maksmine**
- (1) Dividendi suuruse **kinnitab üldkoosolek**. Ettepaneku dividendi suuruse kohta esitab juhatus, nõukogu olemasolu korral nõukogu. **Üldkoosolek ei või otsustada** suurema dividendi maksmist, kui nähakse ette juhatusel või nõukogu ettepanekus.
- (2) Kui põhikirja kohaselt tuleb liikmetele maksta dividende, makstakse ühistu liikmele osa kasumist (dividend) vastavalt **tema osalemisele ühistu tegevuses**.
- (3) Põhikirjaga võib ette näha, et liikmele makstakse dividendi ka vastavalt liikme osamaksu suurusele. Selline dividend **ei või olla suurem**, kui liikmele vastavalt osalemisele ühistu tegevuses makstav dividend ega tavaliselt pikaajaliselt hoiuselt arvestatav intress

# Reservkapital



Euroopa Maaelu Arengu  
Põllumajandusfond:  
Euroopa investeeringud  
maapiirkondadesse

- **§ 31. Reservkapital**
- (1) Ühistul peab olema reservkapital. Reservkapital moodustatakse igaaastastest puhaskasumi eraldistest, samuti muudest eraldistest, mis kantakse reservkapitali seaduse või põhikirja alusel.
- (2) Kui kasumist võib põhikirja alusel maksta dividende, **tuleb** igal majandusaastal kanda reservkapitali vähemalt **1/20 puhaskasumist**, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud suuremat eraldist.
- (3) Reservkapitali võib üldkoosoleku otsusel kasutada kahjumi katmiseks, kui seda ei ole võimalik katta eelmiste perioodide jaotamata kasumi arvelt.
- **§ 32. Muud kapitalid**
- Põhikirjaga võib ette näha, et lisaks reservkapitalile moodustatakse teisi kapitale, millest **ei või teha liikmetele** väljamakseid. Põhikirjaga peab määrama nende kapitalide kasutamise korra ja otstarbe.

# Liikme lahkumisel makstav hüvitis



Euroopa Maaelu Arengu  
Põllumajandusfond:  
Euroopa investeeringud  
maapiirkondadesse

- **§ 33. Liikme lahkumisel makstav hüvitus**
- (1) Liikmesuse lõppemisel on liikmel õigus saada tagasi tasutud **osamaks**.
- (2) Põhikirjaga võib ette näha, et liikmesuse lõppemisel ei tagastata osamaksu, vaid makstakse liikmele hüvitusena see osa varast, mille ta oleks saanud, kui ühistu oleks lõpetatud liikmesuse lõppemise päeval.
- Hüvituse määramisel **ei arvestata** reservkapitali.
- (3) Hüvitus tuleb välja maksta liikmesuse lõppemisest **kolme aasta** jooksul, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud lühemat tähtaega. Üldkoosolek võib hüvituse maksmise tähtaega võrreldes seaduse või põhikirjaga sätestatuga **mõistlikult pikendada**, kui väljamakse tegemine põhjustaks vastavalt asjaoludele ühistule olulist kahju või seab kahtluse alla ühistu tegevuse jätkumise.

# Vastutus



Euroopa Maaelu Arengu  
Põllumajandusfond:  
Euroopa investeeringud  
maapiirkondadesse

- **§ 34. Ühistu liikmete vastutus**
- (1) Kui põhikirjaga on ette nähtud ühistu liikmete isiklik täielik vastutus või lisavastutus, kohaldatakse ühistu ja tema liikmete vastutusele vastavalt **täisühingu** ja selle **osanike** vastutuse kohta sätestatut.
- (2) Liikmete vastutust saab muuta, suurendada või vähendada **põhikirja** muutmisega. Liikme vastutuse vähendamine või välistamine kehtib kolmanda isiku suhtes vastava kande tegemisest äriregistrisse. Liikme kohustused, mis on tekkinud enne põhikirja muutmise otsuse jõustumist, jäävad kehtima.
  
- **ÄS § 101. Vastutus**
- (1) Täisühing vastutab oma kohustuste eest kogu oma varaga.
- (2) Osanikud vastutavad täisühingu kohustuste eest **solidaarselt kogu oma varaga**. Osanikult võib nõuda kohustuse täitmist üksnes rahas.
  
- **§ 35. Lisamaksed**
- (1) Põhikirjaga võib ette näha, et ühistu liikmed peavad, juhul kui ühistu **netovara on vähem kui pool osakapitalist**, tasuma lisissemaksed. Lisamaksede tasumise kohustus **on piiramatu, kui põhikirjaga ei ole seda piiratud kindla summaga** või suhtega liikme osamaksu.

# Ühistu juhtimine



Euroopa Maaelu Arengu  
Põllumajandusfond:  
Euroopa investeeringud  
maapiirkondadesse

- Üldkoosolek
- Põhikirja muutmine, juhtorganite valimine, majandusaasta aruande kinnitamine, revidendi või audiitori valimine ja tagasikutsumine ...
- **§ 43. Hääleõigus**
- Igal ühistu liikmel on **üks hääl**.
- **§ 47. Üldkoosoleku otsus**
- (1) Üldkoosoleku otsus on vastu võetud, kui selle poolt hääletab üle poole üldkoosolekul osalenud või esindatud ühistu liikmetest, kui seaduse või põhikirjaga ei ole ette nähtud suurema hääleteenamuse nõuet.
- **§ 49. Vara vähenemine**
- Käesoleva seaduse § 40 lõike 3 punktis 1 nimetatud olukorra tekkimisel **peab üldkoosolek otsustama** abinõude tarvituselevõtmise osakapitali taastamiseks, osakapitali vähendamise või ühistu lõpetamise.



# Juhtorganid



Euroopa Maaelu Arengu  
Põllumajandusfond:  
Euroopa investeeringud  
maapiirkondadesse

- Juhatus
- Nõukogu (kohustus üle 200 liikme või 25 000€ kapitali olemasolul),
- **§ 65. Audiitor ja revident**
- (1) Ühistu raamatupidamise aastaaruande audiitorkontrolli kohustus sätestatakse **audiitortegevuse seaduse** või ühistu põhikirjaga.
- (2) Kui ühistul ei ole audiitorit, peab üldkoosolek valima majandustegevuse kontrollimiseks **ühe või mitu revidenti**.



# Aruandlus



Euroopa Maaelu Arengu  
Põllumajandusfond:  
Euroopa investeeringud  
maapiirkondadesse

- **§ 72. Aruannete kinnitamine**
- (1) Pärast majandusaasta lõppu koostab juhatus raamatupidamise aastaaruande ja tegevusaruande raamatupidamise seaduses sätestatud korras.
- (2) Juhatus esitab raamatupidamise aastaaruande ja tegevusaruande (majandusaasta aruande) ning kasumi jaotamise ettepaneku üldkoosolekule. Aruannetele tuleb lisada revidendi arvamus või vandeaudiitori aruanne. Kui ühistul on nõukogu, peab lisama ka nõukogu aruande.
- (21) Majandusaasta aruande kinnitab üldkoosolek. Vähemalt 1/10 ühistu liikmetest või vähemalt kaks liiget, kui ühistus on alla 20 liikme, võivad ühistult nõuda, et vandeaudiitori aruande andnud audiitor või arvamuse andnud revident peab olema majandusaasta aruande kinnitamise otsustamise juures ja andma vandeaudiitori aruande või arvamuse kohta selgitusi, kui liikmed on esitanud vastava kirjaliku nõude vähemalt viis päeva enne üldkoosoleku toimumist.
- (3) Juhatus esitab kinnitatud majandusaasta aruande koos kasumi jaotamise ettepaneku, müügitulu jaotuse ja vandeaudiitori aruandega, kui audiitorkontroll on kohustuslik, või revidendi arvamuslega elektrooniliselt äriseadustiku § 67 lõike 4 punkti 1 alusel valdkonna eest vastutava ministri määrusega kehtestatud korras äriregistrile kuue kuu jooksul arvates majandusaasta lõppemisest.

# Likvideerimine



Euroopa Maaelu Arengu  
Põllumajandusfond:  
Euroopa investeeringud  
maapiirkondadesse

- **§ 84. Raamatupidamine likvideerimisel**
- (1) Likvideeritav ühistu peab raamatupidamist raamatupidamise seaduses sätestatud korras, likvideerimise olemusest ei tulene teisiti.
- (2) Likvideerimise alustamisel koostavad likvideerijad majandusaasta aruande koosseisu kuuluva bilansi koostamiseks ettenähtud korras likvideerimise algbilansi ja seda selgitava aruande.
- (3) Likvideerijad koostavad majandusaasta aruande selle majandusaasta kohta, mis lõpeb ühistu likvideerimise ajaks või mille kestel ühistu likvideeritakse.
- (4) Ühistu liikmed kinnitavad likvideerimise algbilansi ja majandusaasta aruanded otsusega.
- (5) Kohus võib ühistu vabastada likvideerimise algbilansi ja majandusaasta aruande auditeerimise või revideerimise kohustusest, kui ühistu varaline olukord on nii selge, et auditeerimine või revideerimine ei ole ei liikmete ega võlausaldajate huvides ilmselt vajalik.

# Likvideerimisjaotis



Euroopa Maaelu Arengu  
Põllumajandusfond:  
Euroopa investeeringud  
maapiirkondadesse

- **§ 88. Lõppbilanss**
- (1) Pärast kõigi võlausaldajate nõuete rahuldamist ja vajalikku deponeerimist koostavad likvideerijad lõppbilansi ja likvideerimisel järelejäänud vara jaotusplaani.
- (2) Lõppbilanssi ja vara jaotusplaani peab kontrollima audiitor, kui ühistu majandusaasta aruandele on audiitorkontroll ette nähtud seaduse või põhikirjaga. Kui ühistul ei ole audiitorit, kontrollib lõppbilanssi ja vara jaotusplaani revident.
- (3) Likvideerijad peavad lõppbilansi ja vara jaotusplaani esitama ühistu asukohas tutvumiseks kõigile liikmetele ja sellest liikmetele teatama.
- (4) Kui bilansi või vara jaotusplaani koostamisel ei ole järgitud seaduse või põhikirja sätteid või üldkoosoleku otsuseid, võib kohus vähemalt 1/10 ühistu liikmete või vähemalt kahe liikme hagi alusel, kui ühistus on alla 20 liikme, otsustada uue bilansi või vara jaotusplaani koostamise või täiendava likvideerimise. Hagi võib esitada kahe kuu jooksul alates bilansi ja vara jaotusplaani liikmetele tutvumiseks esitamisest liikmetele teatamisest.
- Kostjaks on ühistu.

# Vara jagamine



Euroopa Maaelu Arengu  
Põllumajandusfond:  
Euroopa investeeringud  
maapiirkondadesse

- **§89. Vara jaotamine**
- (1) Pärast võlausaldajate kõigi nõuete rahuldamist või tagamist ja vajalikku hoiustamist tagastatakse liikmetele nende tasutud osamaksud. Vara, mis jääb alles pärast osamaksude tagastamist, jaotatakse liikmete vahel likvideerijate poolt koostatud vara jaotusplaani kohaselt **vastavalt nende osamaksu suurusele, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud teisiti ...**

# Auditeerimise kohustus ...



Euroopa Maaelu Arengu  
Põllumajandusfond:  
Euroopa investeeringud  
maapiirkondadesse

- Audit on kohustuslik: enam kui kahe aktsionäriaga aktsiaseltsile;
- kohaliku omavalitsuse üksusele ja avalik-õiguslikule juriidilisele isikule;
- riigieelarvest eraldist saavale erakonnale;
- AudS § 91 lg 4 / § 92 lg 2 toodud sihtasutusele ning äriühingule, milles riigil on otsustusõigus.

# Auditeerimise kriteeriumid



Euroopa Maaelu Arengu  
Põllumajandusfond:  
Euroopa investeeringud  
maapiirkondadesse

ATS § 91/92	audit	ülevaatus
	€	€
vähemalt kaks ületavad		
müügitulu	4,000,000	1,600,000
varadade maht	2,000,000	800,000
keskmine töötajate arv	60	24
vähemalt üks ületab		
müügitulu	12,000,000	4,800,000
varadade maht	6,000,000	2,400,000
keskmine töötajate arv	180	72

# Eesti finantsaruandluse standardid



Euroopa Maaelu Arengu  
Põllumajandusfond:  
Euroopa investeeringud  
maapiirkondadesse

- **Raamatupidamise Toimkonna juhendite kehtestamine**  
Vastu võetud 22.12.2017 nr 105
- Määrus kehtestatakse [raamatupidamise seaduse](#) § 34 lõike 4 alusel.
- **§ 1. Raamatupidamise Toimkonna juhendite kehtestamine**
- Kehtestada järgmised Raamatupidamise Toimkonna juhendid (edaspidi *RTJ*):
  - 1) RTJ 1 Raamatupidamise aastaaruande koostamise üldpõhimõtted (lisa 1);
  - 2) RTJ 2 Nõuded informatsiooni esitusviisile raamatupidamise aastaaruandes (lisa 2);
  - 3) RTJ 3 Finantsinstrumendid (lisa 3);
  - 4) RTJ 4 Varud (lisa 4);
  - 5) RTJ 5 Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad (lisa 5);
  - 6) RTJ 6 Kinnisvarainvesteeringud (lisa 6);
  - 7) RTJ 7 Bioloogilised varad (lisa 7);
  - 8) RTJ 8 Eraldised, tingimuslikud kohustised ja tingimuslikud varad (lisa 8);
  - 9) RTJ 9 Rendiarvestus (lisa 9);
  - 10) RTJ 10 Tulu kajastamine (lisa 10);
  - 11) RTJ 11 Äriühendused ning tütar- ja sidusettevõtete kajastamine (lisa 11);
  - 12) RTJ 12 Sihtfinantseerimine (lisa 12);
  - 13) RTJ 13 Likvideerimis- ja lõpparuanded (lisa 13);
  - 14) RTJ 14 Mittetulundusühingud ja sihtasutused (lisa 14);
  - 15) RTJ 15 Lisades avalikustatav informatsioon (lisa 15);
  - 16) RTJ 16 Teenuste kontsessioonikokkulepped (lisa 16).

# Rahvusvahelised finantsaruandluse standardid



Euroopa Maaelu Arengu  
Põllumajandusfond:  
Euroopa investeringud  
maapiirkondadesse

- **Rahvusvahelised raamatupidamisstandardid kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1606/2002**
- **IAS rahvusvahelised raamatupidamisstandardid**
- IAS 1 *Finantsaruannete esitamine* (muudetud 2007) IAS 2 *Varud* IAS 7 *Rahavoogude aruanded* IAS 8 *Arvestusmeetodid, arvestushinnangute muutused ja vead* IAS 10 *Sündmused pärast aruandeperioodi* IAS 11 *Ehituslepingud* IAS 12 *Tulumaks* IAS 16 *Materiaalsed põhivarad* IAS 17 *Rendid* IAS 18 *Müügitulu* IAS 19 *Hüvitised töötajatele* IAS 20 *Valitsusepoolse sihtfinantseerimise arvestamine ja valitsuse- poolse abi avalikustamine* IAS 21 *Valuutakursside muutuste mõjud* IAS 23 *Laenukasutuse kulutused* (muudetud 2007) IAS 24 *Seotud osapooli käsitleva teabe avalikustamine* IAS 26 *Pensionihüvitiste plaanide arvestus ja aruandlus* IAS 27 *Konsolideerimata finantsaruanded* IAS 28 *Investeeringud sidusettevõtetesse ja ühisettevõtetesse* IAS 29 *Finantsaruandlus hüperinflatiivsetes majanduskeskkondades* IAS 32 *Finantsinstrumendid: esitamine* IAS 33 *Aktiakasum* IAS 34 *Vahefinantsaruandlus* IAS 36 *Varade väärtuse langus* IAS 37 *Eraldised, tingimuslikud kohustised ja tingimuslikud varad* IAS 38 *Immateriaalsed varad* IAS 39 *Finantsinstrumendid: kajastamine ja mõõtmine* IAS 40 *Kinnisvarainvesteeringud* IAS 41 *Põllumajandus*



# IFRS rahvusvahelised finantsaruandlusstandardid



Euroopa Maaelu Arengu  
Põllumajandusfond:  
Euroopa investeeringud  
maapiirkondadesse

- IFRS 1 *Rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite esmakordne kasutuselevõtt* IFRS 2 *Aktsiapõhine makse* IFRS 3 *Äriühendused* IFRS 4 *Kindlustuslepingud* IFRS 5 *Müügiks hoitavad põhivarad ja lõpetatud tegevusvaldkonnad* IFRS 6 *Maavarade uuring ja hindamine* IFRS 7 *Finantsinstrumendid: avalikustatav teave* IFRS 8 *Tegevussegmentid* IFRS 10 *Konsolideeritud finantsaruanded* IFRS 11 *Ühised ettevõtmised* IFRS 12 *Muudes (majandus)üksustes olevate osaluste avalikustamine* IFRS 13 *Õiglase väärtuse määramine* IFRIC 1 *Muutused olemasolevates eemaldamis-, taastamis- ning sarnastes kohustistes* IFRIC 2 *Liikmete osad ühistulistes (majandus)üksustes ja sarnased instrumendid* IFRIC 4 *Kindlakstegemine, kas kokkulepe hõlmab renti* IFRIC 5 *Õigus osalusele eemaldamise, taastamise ja keskkonna parandamise fondides* IFRIC 6 *Konkreetsel turul osalemisest tekkivad kohustised – elektri- ja elektroonikaseadmete vanad jäätmed* IFRIC 7 *Korrigeerimise rakendamine IAS 29 „Finantsaruandlus hüperinflatiivsetes majanduskeskkondades” kohaselt* IFRIC 9 *Varjatud tuletisinstrumentide ümberhindamine* IFRIC 10 *Vahefinantsaruandlus ja väärtuse langus* IFRIC 12 *IFRIC tõlgendus 12 Teenuste kontsessioonikokkulepped* IFRIC 13 *IFRIC tõlgendus 13 Kliendilojaalsuse programmid* IFRIC 14 *IFRIC tõlgendus 14 IAS 19 – kindlaksmääratud hüvitise vara piirang, minimaalsed rahastamisnõuded ja nende koostoime* IFRIC 15 *IFRIC tõlgendus 15 Kinnisvara ehituslepingud* IFRIC 16 *IFRIC tõlgendus 16 Netoinvesteeringu riskimaandamine välis- maises äriüksuses* IFRIC 17 *Tõlgendus IFRIC 17 Mitterahaliste varade jaotamine omanikele* IFRIC 18 *Tõlgendus IFRIC 18 Varade üleandmised klientide poolt* IFRIC 19 *Tõlgendus IFRIC 19 Finantskohustiste kustutamine omakapitaaliinstrumentidega* IFRIC 20 *Tõlgendus IFRIC 20 Paljanduskulud pealmaakaevanduse tootmisetapis* IFRIC 21 *Tõlgendus IFRIC 21 Lõivud (\*)*

# SIC Standing Interpretations Committee



Euroopa Maaelu Arengu  
Põllumajandusfond:  
Euroopa investeeringud  
maapiirkondadesse

- SIC 7 *Euro kasutuselevõtt* SIC 10 *Valitsusepoolne abi, kui puudub konkreetne seos põhitegevusega* SIC 15 *Kasutusrent – stiimulid* SIC 25 *Tulumaks – (majandus)üksuse või selle omanike maksustaatus muutused* SIC 27 *Juriidiliselt rendilepingutena vormistatud tehingute sisu hinda- mine* SIC 29 *Teenuste kontsessioonikokkulepped: avalikustamine* SIC 31 *Tulu – reklaamiteenuseid sisaldavad bartertehingud* SIC 32 *Immateriaalsed varad – veebilehe kulud*

# Majandusaasta aruande taksonoomia



Euroopa Maaelu Arengu  
Põllumajandusfond:  
Euroopa investeeringud  
maapiirkondadesse

	Mikroettevõtja	Väikeettevõtja	Keskmise suurusega ettevõtja	Suurettevõtja
Aruandeaasta bilansiis näitajad	Kõik tingimused peavad olema täidetud	Üks näitaja võib ületada	Üks näitaja võib ületada	Vähemalt kaks näitajat ületavad
Äriühingu vorm	osaühing, mille ainuosanik on ühtlasi juhatuse liige	kõik äriühingud, mis ei ole mikroettevõtjad	kõik äriühingud, mis ei ole mikro ega väikeettevõtjad	äriühing
Omakapitali nõue	kohustused ei tohi olla suuremad kui omakapital	ei kohaldu	ei kohaldu	ei kohaldu
Varad EUR kuni	175,000	4,000,000	20,000,000	20,000,000
Müügitulu EUR kuni	50,000	8,000,000	40,000,000	40,000,000
Töötajaid	ei kohaldu	50	250	250
		15) väikeettevõtja – Eestis registreeritud äriühing, kes ei ole mikroettevõtja ja kelle näitajatest võib aruandeaasta bilansipäeval vaid üks ületada järgmisi tingimusi: varad kokku 4 000 000 eurot, müügitulu 8 000 000 eurot ja keskmine töötajate arv aruandeaasta jooksul 50 inimest;	16) keskmise suurusega ettevõtja – Eestis registreeritud äriühing, kes ei ole mikroettevõtja ega väikeettevõtja ja kelle näitajatest võib aruandeaasta bilansipäeval vaid üks ületada järgmisi tingimusi: varad kokku 20 000 000 eurot, müügitulu 40 000 000 eurot ja keskmine töötajate arv aruandeaasta jooksul 250 inimest;	17) suurettevõtja – Eestis registreeritud äriühing, kelle näitajatest aruandeaasta bilansipäeval vähemalt kaks ületavad järgmisi tingimusi: varad kokku 20 000 000 eurot, müügitulu 40 000 000 eurot ja keskmine töötajate arv aruandeaasta jooksul 250 inimest;
Majandusaasta aruanne koosneb	raamatupidamise aastaaruandest	tegevusaruandest ja raamatupidamise aastaaruandest	tegevusaruandest ja raamatupidamise aastaaruandest	tegevusaruandest ja raamatupidamise aastaaruandest
Raamatupidamise aastaaruanne koosneb	bilanss, kasumiaruanne ja lisad	tegevusaruanne, bilanss, kasumiaruanne ja lisad	tegevusaruanne, bilanss, kasumiaruanne, rahavoogude aruanne, omakapitali muutuste aruanne ja lisad	tegevusaruanne, bilanss, kasumiaruanne, rahavoogude aruanne, omakapitali muutuste aruanne ja lisad
Bilansikirjed jagunevad	bilanss väga kokkuvõtlik, koosneb vaid käibevara, põhivara, lühi- ja pikaajalised kohustused ja eraldised, omakapitali sissemaksmata osakapital	täismahus eelneva seadusega vaid see erisus, et bilansikirjete alaliigendused võib esitada nüüd lisade asemel otse bilansis.	täismahus, eelneva seadusega muutusi pole toimunud, bilansi kirjete alaliigendused peavad olema lisades	täismahus, eelneva seadusega muutusi pole toimunud, bilansi kirjete alaliigendused peavad olema lisades

# Ühistu finantsjuhtimine



Euroopa Maaelu Arengu  
Põllumajandusfond:  
Euroopa investeeringud  
maapiirkondadesse

- Finantsjuhtimine on **tulevikku suunatud** tegevus, vajalike finantsotsuste tegemiseks
- Raamatupidamine pigem **mineviku suunatud**, kajastatakse toimunud tehinguid
- Finantsjuhtimine ettevõttes:
  - finantsprognoosimine ja –analüüs
  - käibekapitali juhtimine
  - investeerimine ja finantseerimine
  - rahavoogude juhtimine

# Ühistu finantsjuhtimine



Euroopa Maaelu Arengu  
Põllumajandusfond:  
Euroopa investeeringud  
maapiirkondadesse

- Platform- seadusandlus, põhikiri, aruandluskohustus
- Planeerimine- tegevuskava, eelarve, haldus
- Tegevuse korraldamine- käsuliin, tegevuse läbiviimine, raporteerimine
- Tulemuste hindamine- raporteerimine ja kokkuvõtted

# Valim finantssuhtarvudest



Euroopa Maaelu Arengu  
Põllumajandusfond:  
Euroopa investeeringud  
maapiirkondadesse

Näitaja	Valem
Quick Ratio	Käibevarad - varud
Likviidsuskordaja	Lühiajalised kohustused
Current Ratio	Käibevarad
Maksevõime tase	Lühiajalised kohustused
Puhaskäibekapital	Käibevara - Lüh.kohustused
Võlakordaja	Kohustused
Leverage	Varad kokku
Varade rentaablus	Ärikasum
ROA	Varad kokku
Omakapitali rentaablus	Puhaskasum
ROE	Omakapital
Laenu tagasimakse aeg	Laenukohustused kokku
Brutokasumi marginaal	Ärikasum + kulum
Gross Margin	Brutokasum
Käibe rentaablus	Müük
EBITDA	Puhaskasum
Laovarude käibesagedus	Müük
	Laovarud

# Tegevuse jätkuvus



Euroopa Maaelu Arengu  
Põllumajandusfond:  
Euroopa investeeringud  
maapiirkondadesse

1	Kas netovara on alla seaduses sätestatud alampiiri?
2	Kas lühiajalised kohustused ületavad oluliselt lühiajalisi varasid?
3	Kas on viiteid, et kreditorid võivad lõpetada finantseerimise?
4	Kas äritegevuse EBITA on negatiivne?
5	Kas toimunud olulist halvenemist finantssuhtarvudes?
6	Kas on tekkinud olulisi makseviivitusi tasumisel kreditoridele?
7	Kas on tekkinud olukordi, kus ei suudeta vastata laenulepingute nõuetele?
8	Kas on toimunud olulisi muutusi krediitingimustes?
9	Kas on toimunud võtmeisikute lahkumist, kus ei ole suudetud leida asendajat?
10	Kas on kaotatud olulist osa turuosast või olulisi võtmekliente?
11	Kas on tekkinud olulisi probleeme ressursside (sh tööjõu) hankimisel?
12	Kas on vaidlusi oluliste kahjunõuete või summade üle, mille kaotamine võib seada ohtu ettevõtte tegevuse jätkuvuse?
13	Kas on teada seadusemuudatusi, mis võivad tugevalt mõjutada ettevõtte tegevust?
14	Kas on teada muid olulisi ebakindlusi?
15	Kas olulised riskid on kindlustamata?

# Küsimused



Euroopa Maaelu Arengu  
Põllumajandusfond:  
Euroopa investeeringud  
maapiirkondadesse

- 1. Kui tulundusühistu saab põhivara soetamiseks investeeringutoetust, kas eelistada selle kajastamisel neto või brutomeetodit.
- 
- 2. Tulundusühistu liikmete võrdne kohtlemine nii liikmete toodangu müümisel kui liikmetele sisendite ostmisel. Millega arvestada hindade kujundamisel, arvestades liikmete erinevaid asukohtasid (transpordikulud) jne.
- 
- 3. TÜ Eesti Puidumüügikeskus - Tulundusühistu on kogunud piisavalt omakapitali, võiks nagu dividendina välja jagada, TÜ maksab tulumaksu. Tulundusühistu ettevõtte omanikeks on teised ettevõtted, siis kogutud tulu jagatakse ettevõtetele. Et siis omanik-ettevõtte saab tulu ja kui ta näiteks ei kasuta raha investeeringuks ja soovib saadud raha omakorda dividendina välja võtta, kas saab seda üldse teha ja kas maksab uuesti tulumaksu?
- 
- 4. tulundusühistu valdkond on kartuli ost liikmetelt ja müük kaubanduskettidele. Müügi korral näitame arvetel TTR numbrit. Kui soovime müüa lätist toodud kartulit, kuidas siis käituda.



# Maksumuudatused



Euroopa Maaelu Arengu  
Põllumajandusfond:  
Euroopa investeeringud  
maapiirkondadesse

# Täna kuulamast ja eduettevõtmistes!

- [Tel.50 21607](tel:5021607)
- [enre.oru@btb.ee](mailto:enre.oru@btb.ee)



Euroopa Maaelu Arengu  
Põllumajandusfond:  
Euroopa investeeringud  
maapiirkondadesse